

MŪZEUM KÖNYVTÁRA
Lilap-Könyvtar
Növödeknapló
1898. é. v. 1239. sz.

OPRAVDOVÝ

KREŠTAN

POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.

LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:

Na celý rok	2 zl. — kr
Na pol roka	1 „ — „
Na štvrt roka	— „ 50 „

Jednotlivé číslo 3 kr.

Vychodí každú nedeľu.

Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNYÁNSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
VI. okr., Aradi-utca 14.

Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
Nevyplatené listy sa neprijímajú

Na olovrante.

Svätosť zákona.

Rajinským snemom prijatý návrh zákona býva kráľovi predstretý k sankcionovaniu, ktorý ho s tým dodatkom sankcionuje, že zákon ten jak on sám zadrží, tak aj žiada, aby ho aj iní zadržali. Tedy sankcionovaný zákon je svätý, ktorý musí každý občan vlasti, počnúc od korunovaného kráľa až po najposlednejšieho zobračka zadržat. Jedine Ján Molnár, opát a ľudový vyslanec myslí o sebe, že ho svätosť zákona neviaže, jedine on hlásal dosiaľ v sneme, že kňazstvo nikdy neuzná civilné manželstvo za manželstvo, jedine on mal tú drzosť, že vypovedal poslušnosť zákonu, dobre vediac, že nesmie byť na zodpovednosť ťahaný za tie slová, ktoré čo vyslanec v sneme povedal.

Ján Molnár, katolícky kňaz, opát a krajinský vyslanec na zasadnutí snemu 4-ho mája povedal hore udané slová, a nimi vyvolal takú búrku, také všeobecné pohoršenie, že mu verejne nadali do podliakov, a chceli ho von vyhodiť zo snemu. A Ján Molnár toto v úplnej miere zaslúžil, lebo nadúzajúc slobodu slova verejne búril proti zákonu a zákonným poriadkom, búril proti ustanovizňam zákonného manželstva.

A ľudová strana vraj nebúri? Nuž či sa najde aj len jeden občan v krajine, ktorý by to osvedčenie Molnára, že katolícki kňazi nikdy neuznajú civilné manželstvo za manželstvo, nedržal za poburovanie proti sankcionovanému zákonu. Alebo či sú neni poburovaním tie mnohé interpellácie, ktoré Ján Molnár zadáva v sneme proti civilným matrikárom, spomínajúc v nich také maličkosti, ktoré vôbec ani len povšimnutia nezaslúžia?

Ján Molnár dobre vie, že sa vláda pri uvádzaní do života zákona o civilnom manželstve tak šetrne chovala, tak obozretne zachádzala, že si získala chválu a uznanie rozumne smýšľajúceho kňazstva. Štátni matrikári majú totižto prisne naložené, aby pri každom jednom páde vysvetlili stránkam ten odsek zákona, v ktorom je vypovedané, že uzavrením manželstva pred matrikárom ešte nespravily zadosť povinnosťam náboženstva. Minister vnútra nariadil ďalej aj to, aby matrikári nežiadali nevyhnutne podpísanie zápisnice, jakže to stránky bárs z jakej príčiny odopru. Následkom takéhoto šetrného zachádzania išly veci vo veľmi peknom poriadku. Lenže práve to sa nezdalo ľudovej strane, táto si myslela, že sa pri vstupe do života zákona o civilnom manželstve budú po celej krajine diať škandále. Ľudári sa aj všemožne namáhali, aby sa škandále udávaly, lebo veď dobre vedeli, že celá ľudová politika zanikne jako bublinka, jaknähle sa ľud privykne na nový

poriadok a uahliadne, že ho kňazi len mámili, keď hromžili na civilné manželstvo.

Prekazenie toho, aby ľud k tomuto povedomiu prišiel, je hlavnou úlohou ľudárskych vodcov. Veľmi dobre známe je, že ľudári a ľudárski kňazia povzbudzovali tých šarvancov, ktorí kde-tu postrhávali vyvesené tabule matrikárov. Oni boli tí, ktorí zakazovali ľudu, aby sa neopovážili ísť k matrikárovi v sviatočnom rúchu. Ba udaly sa pády, že niektoré páry len preto, aby pohanily miestnosť štátneho matrikára, prišly v zašpinených šatoch alebo za maskary poobliekané. Ľudársky kňaz zastal si pred dom štátneho matrikára a strhol veniec mladuche s hlavy. Takéto a týmto podobné kúsky vystrájali a vystrájajú ľudárski kňazia. A v osobe Jána Molnára majú predsa dosť smelosti, že sa ešte oni ponosujú na sneme, že sú vraj oni prenasledovaní. Ján Molnár uďal na sneme niekoľko pádov, kde matrikár, ztratiac trpezlivosť, odplatil sa ľudárskym kňazom tou samou mierou, jakou jemu oni merali. Lenže zato neni vláda zodpovednou, v takých pádoch sa patriční matrikári prehresili proti nariadeniam ministra a kedykoľvek sa dokázalo, že sa skutočne previnili, za každým obdržali aj zaslúžený trest.

Vláda štátnych matrikárov prisne tresce, poburujúcim ľudárskym kňazom ale mnoho prehliada. Nechce z nich porobiť martýrov, mučedníkov, trpí jejích šarapatenie, lebo vidí, že ľud úplne vytrezvie, že sa očisfujú jeho náhľady, že sám odsudzuje tých, ktorí prestupujú zákon. Ale nech si ľudári nemyslia, že ich snáď vláda nechá poburovať, že im dovoli aby úctu proti zákonom nohami šliapali. O nie, o tom môžu byť presvedčení, že vláda bezpodmienečne zadováží zákonu úctu, že nebude na nič brať ohľad, lež nešetrne bude pokračovať proti tým, ktorí sa budú chcieť dotknúť svätosti zákona.

Čo Ján Molnár hlásal v sneme to je prevrátenie štátneho poriadku, to je anarchia. A predsa kňazi sú tí, ktorí ustavične hlásajú, že spoločenský život hlavne preto potrebuje kňazov, lebo oni sú vraj vstave najlepšie na úzde držať všetkých, ktorí chcú poriadok prevrátiť. Je svätá pravda, že svojmu povolaniu žijúci kňaz môže v tomto ohľade veľmi mnoho dobrého vykonať. Medzi takýchto ale nepatria tí ľudárski kňazia, ktorí hlásajú to, čo Ján Molnár, že ich totižto neviaže ten zákon, ktorý sa im nelúbi. Veď aj anarchistí sú práve toho náhľadu, a keď má pravdu Ján Molnár, prečo by nemali pravdu anarchistí; však keď jedon zákon neviaže a nezasluhuje úcty, prečo by nás malý viazať ostatné? Dolu tedy so všetkými zákonami. Alebo či majú zostať v platno-

sti len tie zákony, ktoré sú pre kňazov dobré, ktoré rozmnožujú moc jejich? Tu vidno, jak nemravne smýšľa tá ľudová strana, do jakého nebezpečenstva a nešťastia chce celú našu krajinu uvrhnúť.

Slovo k rodákom.

Keby sme boli škodochtiví, keby sme sa vedeli nad nehodou a úpadkom našich protivníkov radovať a tešiť, mali by sme k tomu znamenitú, zväštnu príležitosť a príčinu. Dotiaľ chodí krčah do studne, kým sa nezabije. Dotiaľ sa pechorili, rozhadzovali ľudári, kým ich ako elementárna pohroma nezastihnuť zaslúžený trest. Stalo sa to vo verejnom zasedaní zákonodarského sboru počas odpovedania na interpellácie dvoch smutných hrdinov ľudárskych, uskočného Zoltána Zmeškala a pokrytstvaplného Jána Molnára. Celý národ zastúpený liberálnou, národnou a neodvislou stranou ako múr povstal proti nim, menovite proti Molnárovi a tohto aj dôležite a základne odpravil a pred vážne smýšľajúcimi navždy nemožným urobil.

Za tak znivočeného vodcu sa snád už aj ľudári budú hanbiť? «Dies irae», deň hnevu a hrúzy bol tento súdny deň preňho a pre mizerný politický smer skrz neho a jeho spoločníkov zastupovaný. Hanba, posmech a odsúdenia sprevádzaly jeho výpovede a účasť z toho patrí aj tým, ktorí jeho a spoločníkov na posmech a škodu vlasti na snem poslali. Ale ako by aj nie, veď ľudia, ktorým je sankcionovaný zákon ničím, ktorí verejne vyhlasujú, že čo krajinský zákon manželstvom menuje, oni za manželstvo neuznávajú, uznať nesmú, takíto odbojní ľudia rovno búria sa oproti krajinskému zákonu a hodní sú trestu i polupy.

Pri tomto ich trustuhodnom počínaní odvolávajú sa na vieru a články viery, ako čoby miliony ostatných občanov nemali viery a cirkevné dogmy neuznávali. Ako čo by ľudári výlučne vieru i Boha len pre seba boli vyárendovali. Ľudári odvolávajú sa na vieru, dogmy, svedomie! Akým právom? Ktože uráža väčšmi vieru, znevazuje dogmy a zabíja svedomie, nežli oni? Známo nám je vystupovanie Lepsényiho pred tlačovou porotou. No, a že oni sami potupujú vieru, že proti cirkevným predstaveným svojim broja, že im poslušnosť vypovedajú, presvedčiť sa môže každý, kto prečíta článok bývalého kňaza O. Rojko, písaný v 18. čísle «Kresfana» pod názvom: «Kňaz nemiešaj sa do politiky.»

Tento známy burič doslovne takto píše: «Sám Pán Ježiš Kristus zamiešal sa do politiky, a to tak mohutne, jako nikto iný ani pred nim ani

po ňom, asíce svojim Božským učením, ktoré z neba na zem priniesol, — založil svoju politiku tak pevnú, že ju ani brány pekelné nepremôžú. Túto svoju politiku svojou svätou krvou, svojou preboľastnou smrťou na kríži a svojim slávnym z mrtvých vstaním potvrdil. Túto politiku všetkým národom hlásať — rozkázal nebeský Majster svojim apoštolom atď.» Tedy viera kresfanská naše vznešené náboženstvo, nenie dľa Rojku nič iné, ako politika, a apoštolovia neboli iba politickí agenti a korteši politiky — vraj — Kristovej. Takúto urážku Spasiteľa, náboženstva a cirkve napíše kňaz, a vytlačí i cirkevníkom svojim k čítaniu, poučeniu sa a k uvereniu rozposlať opovážia sa kňazia-redaktori: Lepsényi, Németh a dr Janda.

Shrozíť sa nám nutno nad toľkouto spustlosťou. No ale poďme ďalej. V tom istom článku píše Rojko: «Jakože je to možno, že *niektorý cirkevný hodnostár* (rozumej biskup) môže svojmu podriadenému kňazstvu nakladať, aby sa nemiešalo do politiky? a dokazuje, že toto poslúchnuť katolícky kňaz nesmie. lež «za príkladom Pána a Boha svojho Ježiša Krista, sv. apoštolov, sv. otcov cirkevných a sv. cirkve Kristovej» — do politiky miešať sa musí.

Takíto sú tedy tí pošmurní ľudári v svojej nahote. Oni neuznávajú ani štátne, ani cirkevné zákony, keď sú tiež ich záujmom nie ku prospechu, a keď sa ich osobníckárstvu protivia.

Ako neuznávajú krajinské a cirkevné zákony, keď sú im nepohodlné, práve tak nepridržujú sa ani svojho programu a neplnia sľuby svojim ohlúpeným voličom narobené.

Známo nám i veškerému obecnstvu, že roľníkov a menších remeselníkov tým vábili ku sebe, že oni, a jedine len oni chcú záujmy hospodárske a priemyselnícke brániť. Že spása týchto len v ľudároch závisí. A čo skusujeme? K potupe týchto politických kaukliarov skusujeme to, že práve oni hotoví sú záujmy hospodárov a menších priemyselníkov zradíť, nevšímať a opovrhnuť. Máme k tomu skvelý a nepodvratný dôkaz.

Liberálna vláda vidiac a znajúc úverkové nesnádze nižšej vrstvy obecnstva, vypracovala a predniesla snemu návrh zákona o hospodárskych a priemyselníckych úverkových spolkoch. V starosti svojej tak ďaleko išla, že vzala do návrhu, že spolky budú oslobodené od dane, kolkov a poplatkov, ba trovy sriadenia týchže na farchu štátnej pokladnice chce prevziať. Je to tedy veľké obľahčenie pomerov malých hospodárov a remeselníkov, a preto všetky snemové strany ponáhľaly sa vo svojich kluboch návrh tento čím skôr pretriasať. Strana liberálna, národná a ne-

odvislá s ochotou a radosťou prijaly prospešný návrh za základ podrobného rokovania, iba tá krokodílska strana ľudárov ho ani len za základ rokovania neprijala a tenže bezpodmienečne odvrhla. Toto hľa je to skutočné koňské kopyto. Teraz dokázali ľudári, čo im záleží na chudobnom ľude, a na jeho blahu i prospechu, o tomto netreba slova šíriť, tento holý skutok viac osvetľuje a odsudzuje pokrytstvo ľudárske, ako bárs aké dlhé reči.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Spoločný rozpočet. Členovia delegácie už dostali spoločný rozpočet na budúci 1899-ty rok. Dľa tohoto rozpočtu výdavky spoločného ministerstva zahraničia, ministerstva spoločnej armády a spoločného ministerstva financií obnášajú budú 164 millionov 378 tisíc zlatých, tedy skoro o celých 6 millionov zlatých viac, než bežiacieho roku.

Na zakrytie týchto spoločných výdavkov slúžia v prvom rade prijmy z cla, ktoré budúceho roku budú obnášať 57 millionov 139 tisíc zlatých. Zo spoločných výdavkov odtiahnu sa najprv prijmy z cla a len tá summa, ktorá zostane po odtiahnutí týchto príjmov rozdelí sa medzi dve polovice monarchie dľa kvóty. Jak na budúci rok zostane doterajšia kvóta, tak my budeme platiť 31 a pol percenta, Rakúšania ale 68 a pol percenta, na spoločné výdavky.

Okrem toho žiada minister spoločnej armády na bežiaci rok dodatočne ešte 30 millionov a 100 tisíc zlatých. Túto veľkú summu žiada na zaopatrenie zbrane a iných vojanských potrieb a na pevnosti.

Otázka kvóty. Uhorský kvótový odbor prijme nabídnutie rakúskeho kvótového odboru, aby sa obľadom ustálenia kvóty ústne pojednávalo. Ústne pojednania započnú sa buď koncom tohoto alebo začiatkom budúceho týždňa. Avšak od týchto pojednávanií neočakáva ani jedna stránka prajný výsledok, lebo Rakúšania žiadajú ohromné zvýšenie kvóty, ktoré náš odbor nemôže prijať. Jaknáhle kvótové odbory nabliadnu, že sa nevedia dohodnúť, rozídu sa pekne a zatým začnú rakúska a naša vláda vyjednávať, možno že sa týmto skôr podarí na niečom ustáliť. Jak sa ale ani tieto nedohodnú, tak zase kráľ ustáli kvótu na budúci rok.

Delegácie. Členovia delegácie sišli sa 9-ho tohoto mesiaca, na ktorý deň ich kráľovský reškript povolal. Na prvom zasadnutí boli zvolení predsedovia a podpredsedovia a jednotlivé výbory.

Za predsedu uhorskej delegácie zvolený bol Koloman Széll a za podpredsedu gróf Julius Szápáry.

Rakúska delegácia vyvolila si za predsedu Javorského a za podpredsedu grófa Vettera.

Delegácie boli u kráľa na poklone 11-ho na poludnie. Najprv prijal členov rakúskej delegácie, ktorí sú u nás hosťmi a tak im patrí prednosť a zatým hneď členov uhorskej delegácie. Kráľ v odpovedi, ktorú upravil na pozdravujúce reči predsedov delegácii prizvukoval, že stojíme so všetkými mocnosťami, hlavne ale s nami susediacimi štátmi čo možno v tom najlepšom pomere. Pripomenul, že následkom uzavrenia pokoja medzi Grékmi a Turci rozpoloženie bude čo najskorej úplne sriadené, preto odtiahly aj naše vojská od ostrova Kréty.

Veľmi ľutuje, že sa ani zakročeniu rímskeho pápeža, s ktorým súhlasily všetky mocnosti, ani ústupnosti Španielska nepodarilo prekaziť vypuknutie vojny. Úfa, že boj tento bude čím skôr ukončený.

Berúc do ohľadu *neisté rozpoloženie* a tú okolnosť, že všetky štáty rýchle vyvinujú ozbrojenie, aj my sme vo väčšej miere vystrojili vojenskú silu.

Pripomenutie neistého politického rozpoloženia vzbudí po celej Európe dozaista nemalý ruch.

Najnovšie dve predlohy vlády. Vláda najbližšie zadá snemu dve predlohy asice návrh zákona o špitálnych trovách a oznámenie, že tunajšia fabrika štátnych železníc a dióšgyórska fabrika na železo a ocel prešly pod správu finančného ministerstva. Tieto predlohy budú po vybavení návrhu o úverkových spolkoch pojednávané.

Nový főišpán. Kráľ vymenoval vyslanca Franca Fenyvessyho za főišpána do vesprímskej stolice. Dosaďadny főišpán gróf Móric Eszterházy sa poďakoval.

Ablegátska voľba. V štubnianskom okrese v turčianskej stolici 16-ho mája bude nová voľba ablegáta. Volebným predsedom bude Rudolf Akantisz.

Vyznačenie býv. főišpána. Jeho veličenstvo kráľ vyznačil rytierskym krížom rádu Leopolda Kolomana Justha býv. főišpána turčianskej stolice za uznanie jeho služieb vo verejných záležitostiach.

Amerikánsko-španielska vojna. Z bojišťa dochoďiace chýry nič nehovoria o novej srážke medzi španielskym a amerikánskym loďstvom. Tak sa zdá, že aj Španieli aj Amerikanci vyhybujú srážke, tak sa zdá, preto, aby sbierali sily.

V Španielsku panujú nepokoje, ľud sa búri.

Z Talianska. Taliansky ľud je veľmi chudobný, a keď je v krajine neúroda, tak je vystavený hladu. Lanského roku bola aj v Taliansku zlá úroda a následky tejto neúrody sa už ukazujú. V hornom Taliansku vypukly vzbury. Ľud je natoľko odvažný a rozhorčený, že sa zprotivil vojsku. Vojsko vedie riadnu vojnu proti obyvatľstvu, medzi ktoré strieľa a bodákmi ho napadá. Najväčšie nepokoje panujú v Milane a na okolí; tu padlo už vyše 500 mrtvých a viac sto j ranených.

KRAJINSKÝ SNEM.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 3-ho mája
Dnes mali vyslanci krátke zasadnutie, na ktorom bol ustálený pracovný poriadok. Pri tejto príležitosti vyzval vládu vyslanec *Horánszky*, aby nedržala cez leto zasadnutia, lebo mnohí vyslanci majú okolo gazdovstva robotu.

Ministerský predseda barón *Bánffy* tiež neni zato, aby snem vydržoval cez leto zasadnutia, teraz ale ešte nevie povedať, kedy sa začnú letné vakácie.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 4-ho mája.
Ačkoľvek predmetom dneskajšieho zasadnutia boli len odpovede na interpellácie, predsa zasadnutie toto bolo nadmier búrlivé. Búrku zapríčinil chýrečný ľudák Ján Molnár tou výpoveďou, že ľudári nikdy neuznajú civilné manželstvo. Čo myslíme o tejto výpovedi Molnára, o tom obsirnejšie píšeme v prvom článku, tu sa obmedzíme iba na opísanie priebehu tohoto búrlivého zasadnutia.

Minister vnútra *Perczel* odpovedal na interpelláciu *Zmeškala*, v ktorej tento žiadal vyšetrovanie proti kysucko-novomestskému hlavnému slúžnemu *Haydinovi*. Minister ubezpečil snem, že všetko to, čo sa pri varínskej voľbe stalo, bolo nevyhnutne potrebné, aby bol poriadok udržaný. Ľudári boli tu tak fanatisovaní, že jedna žena ukazovala tú čiastku tela svojho, ktorá v slušnej spoločnosti sa ani nespomína. Kto nebol ľudárom, ten bol vystavený tým najväčším urážkam. Prevedené vyšetrovanie nedokázalo nič takého, čoby svedčilo za to, že by sa bol hlavný slúžny *Haydin* dopustil nejakej protizákonnosti a tak tedy niet ani potreby, aby minister zaviedol ďalšie kroky. Prosí vziať odpoveď v známnosť.

Proti ministrovej odpovedi *Zmeškala* má tú námietku, že pri vyšetrovaní neboli vypočutí jeho svedkovia. Snem vzal odpoveď v známnosť.

Zatým odpovedal minister *Perczel* na interpelláciu Jána Molnára, ktorú bol upravil 16-ho marca v záležitosti vedenia matrik. Minister vnútra predovšetkým vyčítal Molnárovi poriadnu kapitulu za to, že civilné manželstvo nazval jednoduchým spojením. Čuduje sa Molnárovi, že čo člen zákonodarského sboru dopúšťa sa takéhto pokleskov proti zákonu. Ďalej mu vysvetlil, že zákon o civilnom manželstve nedovoľuje vystavovanie žiadnych reversov, zákon jednoducho dovoľuje, že do stavu manželského vstupujúce stránky môžu pred uzavretím manželstva určiť, jakého náboženstva budú jejich dietky.

Prejdúc na matriky, povedal, že sú matrikári povinní tým stránkam, ktoré podpísanie zápisnice odopru vysvetliť, že civilné manželstvo je právoplatne v tom okamihu uzavreté, keď ich matrikár vyhlásil za manželov. Na tomto úplne nič nemení tá okolnosť, či stránky podpísaly zápisnicu alebo nie. Keď sa stránky napriek tomuto vysvetleniu zdráhajú zápisnicu podpísať, matrikár ich nesmie k tomu nútiť. Žeby sa matrikári proti tomuto nariadeniu prebrešili, to sa stalo iba dva razy.

Naproti tomu ľudárski kňazia všemožne huckajú ľud proti matrikárom. Poneváž tedy matrikári v smysle

zákona plnia svoje povinnosti nenachádza potreby, aby vydal nové nariadenie. Prosí odpoveď vziať v známnosť.

Ján Molnár osvedčuje sa, že sa ľudová strana nezľakne; že ľudári civilné manželstvo nikdy neuznajú za manželstvo. (Ohromný krik v celej snemovni.)

Viktor *Pichler*: To je tedy primasom Vaszarym hlásaný pokoj (pax)?

Gejza *Kubinyi*: Treba ho von vyhodit podliaka!

Ján Molnár: Jurko *Kubinyi* nech nekričí, má dost príčiny ticho byť.

Juraj *Kubinyi*: Neberte do úst meno poctivého človeka!

Ján Molnár osvedčuje sa, že neberie odpoveď v známnosť.

Minister vnútra *Perczel* odpovedal na slová Molnárove, načo bola odpoveď v známnosť vzatá.

Juraj *Kubinyi* hovorí, že sa nehnevá, keď ho taký človek, totižto Ján Molnár, o ktorom sa pekných vecí dočítal v novinách, upodozrieva z panslavizmu.

Zoltán *Zmeškala*: Ani nevieš čo je panslavismus.

Juraj *Kubinyi*: Veru neviem, lebo som nikdy nestál v žiadnom potyku s panslávami, také niečo radšej robí ľudová strana. Ján Molnár povedal v svojej reči, že ja mám dost príčiny ticho byť. Týmto vyzývam vyslanca Jána Molnára, čo čestného človeka, nech povie, čo vie o mne. (Súhlas v liberálnej strane.)

Ján Molnár osvedčuje sa, že ani na ume nemal upodozrievať *Kubinyiho* z nejakej nečestnosti.

Na konci zasadnutia sputuje sa *Július Lukács*, či sa naša monarchia bude v španielsko-americkéj vojne nestranné chovať a či to aj vyhlásila?

S tým bolo toto búrlivé zasadnutie zakončené.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 9-ho mája.
Dnes začal snem pojednávať návrh zákona o úverkových spolkoch. Prv ale než by sa bolo započalo pojednávanie tohoto vážneho návrhu, predseda *Szilagyi* vyslovil zazlenie, že vyslanec Gejza *Kubinyi* na zasadnutí 4. mája pomenoval Molnára podliakom, gazemberom. Zatým predostrel Štefan *Rakovszky* prosbu, aby snemovňa vydržovala tajné zasadnutie. V tomto zasadnutí Štefan *Rakovszky* ponosuje sa, že sa väčšina usiluje ľudovú stranu prekaziť vo vykonávaní jej ablegátskych povinností, že ju chce odstrašiť, aby nerečnila, keď to drží za dobré. Čo povedal Molnár o zákone, znejúcom o civilnom manželstve, s tým súhlasia všetci. Odvolával sa na neodvislú stranu, ktorá tiež neuznáva vyrovnanie z roku 1867.

August *Palszky* dokazuje, že sa ľudová strana ani najmenej nemá čo ponosovať, žeby sa jej členovia dost nenarečnili. Hovoria až primnoho. Nech ľudoví vyslanci neurážajú presvedčenie iných a tak sa nebudú mať čo ponosovať, že ich druhí urážajú.

Koloman *Thaly* upozorňuje *Rakovszkého*, že neodvislá strana uznáva vyrovnanie z roku 1867. a ho aj drží v úcte, ľudári ale neuznávajú civilné manželstvo a ani ho nechcu v úcte držať. A to je veľký rozdiel.

Zatým *Rakovszky* odvolal prosbu o tajnom zasadnutí, načo sa prešlo na pojednávanie návrhu o úverkových spolkoch.

Referent *Neumann* v dlhšej reči, v ktorej poukázal na dobré stránky návrhu, odporúčal ho k prijatiu.

Edmund Barta má tú námietku proti návrhu, že sa ním veľmi rozmnoží vplyv vlády, lebo vláda bude môcť rozkazovať v Budapešti sídliačemu ústrednému spolku, od ktorého budú dostávať peniaze vidiecke úverkové spolky. Ďalej nedrží za dostatočnú podporu, ktorú chce dať štát úverkovým spolkom. Návrh napriek tomuto prijíma, lebo poskytne chudobným ľuďom úver.

Jozef Kris'óffy vyzdvihuje, že vláda už mnoho dobrého porobila, aby malého gazdu a priemyselníka ochránila od úžery, aj pojednávaný návrh bude slúžiť v prospech malých gazdov a priemyselníkov a tak ho s radosťou prijíma.

Zasadnutie snemovne 10-ho mája. Pokračovalo sa v pojednávaní návrhu o úverkových spolkoch.

Béla Komjáthy uznáva, že cieľom návrhu je poskytnúť lacný úver malým gazdom a priemyselníkom, lenže chyba je, že si týmto návrhom chce vláda svoju moc rozšíriť. Prvému cieľu zťažka zodpovie, lebo nebude mať dosť peňazí, aby spolky každému mohli dať pôžičku, kto ju potrebuje. Návrh prijíma.

Edmund Miklós pojednávaný návrh považuje za taký, ktorý dáva podmienky k zakladaniu úverkových spolkov a podnet k činnosti. Za nezdravé drží také pomery, kde úverkové spolky nepovstávajú následkom činnosti občanov, lež kde ich musí štát napomáhať. Práve to je dobré v návrhu, že štát len málo chce podporovať úverkové spolky. Návrh vo všeobecnosti prijíma, pri podrobnom pojednávaní zadá ale viac opráv.

Ludvik Biro poukázal na tú chybu uhorského ľudu, že každý chce lepšie žiť a viac troviť, než koľko mu stačí, a keď nemá peňazí, berie na kredit a tak sa zadlžuje. Od úverkových spolkov očakáva nielen to, aby poskytovaly pôžičky, lež aby tiež aj v zdravom hospodárskom smere viedly ľud. Návrh prijíma.

Hovoril ešte *Oskár Metel*, ktorý tiež oznámil, že pri podrobnom pojednávaní zadá viac opráv.

Po odpovediach na interpellácie bolo zasadnutie skončené.

Jako sa vedie vojna na mori?

Vojna je jedno z tých hrôzy najplnejších divadiel, ktoré si vieme predstaviť. Vojna na suchej zemi je snáď menej hrôzyplná, že vojak aspoň pod nohami cíti pevnú nepohnutnú pôdu, na ktorej si môže pevnou nohou zastáť; pri morských bitkách sú vojaci aj tohoto pozbavení, lebo tu stoja na takom živle, jehož dobroprajnosti najmenej môžu dôverovať, pretože more často aj samo vedie vojnu proti loďam a neraz ich aj roztrieska, na dno svoje pochovajúc všetko, čo sa na nich nachodilo. Pri vojnách na suchej zemi môže vojak utekať, ale na

mori, keď sa loď začne potápať, topí sa spolu s ňou a nenajde nikde ochrany, nenajde kútka, kde by si uložil svoju unavenú hlavu, jak len nie na vlny, ktoré pohltnú všetko.

V poslednej dobe s napredovaním civilizácie, so šírením sa všeobecnej vzdelanosti vojny bývajú vždy zriedkavejšie a zriedkavejšie, lebo veď nikto nechce na seba vziať zodpovednosť za strašné krveprelievanie. A keď sú zriedkavejšie vojny na suchej zemi, tým zriedkavejšie sú na mori, lebo morské bitky aj predtým boli zriedkavé.

Európa je teraz svedkom morskej vojny, ktorú vedie Španielsko proti Spojeným štátom za ostrov Kubu. Z tejto príležitosti poušľujeme sa v krátkosti nastítniť čo všetko vynašla dneskajšia veda, aby sa na mori vojnu vedúce stránky čím rýchlejšie a základnejšie mohli vzájomne zničiť.

Amerikáni začali vojnu tým, že ostrov Kubu svojimi loďami zavreli, tak že sa cudzia loď nedostane ani k ostrovu, ale ani z prístavov ostrova nemožno nikam odísť.

Prístavy sú pred vchodom cudzích lodí chránené výbušnými mínami. Výbušné míny sú riedeným povetím a pušným prachom alebo inou strelnou látkou naplnené železné gule, ktoré sú tak zakotvené, že sa nachádzajú niekoľko metrov pod hladinou mora. Riadne sú poukladané v 3—4 radoch okolo vchodu do prístavu tak, že keď jedna mína vybuchne, susedné míny nezapáli, žiadna loď ale neuvtave do prístavu vbehnúť bez toho, aby aspoň jednu minú neudrela, ktorá následkom úderu vypáli a loď vyhodí do povetria. Takéto výbušné míny buď vtedy vybuchia, keď sa o ne nepriateľská loď udrie, alebo možno ich z prístavu pomocou električiny podpáliť práve vtedy, keď ponad ne prechádza nepriateľská loď.

Morské vojenské lode sú tuho ozbrojené, celá loď vystrojená je obrovskými delami, boky a spodok lode bránia mohutné panciere. Najväčšie delá umiestené sú zväčša po dva a dva na predu a v zadu lode v pohyblivej veži. Z týchto kanónov strieľajú oceľové guľe, ktoré sú tak silné že prerazia obrnenie, pancier nepriateľskej lode, do ktorej sa potom vystreleným otvorom voda valí a loď sa následkom toho potopí. Kanóny na morských loďach sú jedny z najväčších, často sú 45 centimetrového kaliberu, to j. otvor kanóna obnáša 45 centimetrov, čili dve piade v priemere.

Okrem týchto obrovských kanónov nachádza sa na každej lodi aj viac menších kanónov, asi 16—17 centimetrového kaliberu a celé hajno rýchlo páliacich takzvaných revolverových kanónov, z ktorých možno za minútu aj 260 gúl vystreliť. Tieto revolverové kanóny slúžia hlavne k tomu, aby ničily na palube nepriateľských lodí nachádzajúce sa mužstvo.

Vo vojne veľmi vážnu úlohu hrajú križliace lode. Aj toto sú veľké lode, majú tiež obrnené boky, lenže panciere jejich sú ľahšie, na nich umiestené kanóny sú menšie. Tieto lode majú veľmi dobré mašiny, takže sú nadmier

rýchle. Križliace lode sú niekedy opatrené asi 200 centov ťažkou ostrohou. Ostroha táto umiestená je na predu lode pod vodou. Ostrohou opatrené križliace lode usilujú sa ostrohu túto vraziť do boku nepriateľskej lode. Aby sa nápad vydaril križliaca loď musí sa obrovskou rýchlosťou a silou vraziť do nepriateľskej lode, ktorú ostrohou tak rečeno na dvoje prereže. Takýto nápad ale často aj zle vypáli, stáva sa, že sa ostroha tak vbije do nepriateľskej lode, že sa nedá vytrhnúť a tak sa križliaca loď potopí spolu s napadnutou a poškodenou loďou. Samo sebou sa rozumie, že sa k takémuto nápadu vyžaduje veľká odvaha, zriedkavá bystrozrakosť a umná vypočítavosť.

Pri morských bitkách najnebezpečnejšie a najstrašlivejšie sú torpeda lode.

Torpedo je najdokonalejšia vražedlná zbraň, ktorú ľudský rozum dosiaľ vymyslel. Torpedo rovnako sožiera tých, ktorí sa musia báť nápadu, ako aj tých, ktorí chcú ním napádať. V terajšej španielsko-amerikánskej vojne všetky lode ustavične sa musia báť, že ich torpedová loď napadne a do povetria vyhodí.

Torpedové lode majú dvojakú úlohu, za prvé hodia sa veľmi dobre k špiónskej službe, lebo rýchlejšie sa pohybujú, než ktorákolvek križliaca alebo kupecká loď. Druhou a hlavnou úlohou torpedových lodí je, aby ustavične znepokojovaly nepriateľské lode. Lode tieto sú malé, na tmavo farbené, z mora ledva na 1 meter vyčnievajú a tak ich je veľmi ťažko spozorovať; nadmier rýchle a šikovne sa pohybujú, následkom tejto vlastnosti ľahko sa priblížia k loďam a jedným dobre celeným výstrelom do povetria vyhodí aj tú najväčšiu obrnenú loď.

Berúc do ohľadu tieto vlastnosti torpedových lodí, samo sebou sa rozumie, že pre ne nikdy nemajú pokoja morské lode, lebo si musia ustavične dávať pozor, aby ich torpedové lode nenapadly. Mužstvo morských lodí s tou najväčšou bedlivosťou musí špehovať hladinu mora a dávať pozor, aby sa torpedová loď k nej nepriblížila. Toto špehovanie je veľmi obťažná, ducha umorujúca práca, lebo loď torpedo je ťažko pozorovať; lode tieto sú malé, tmavobarvené a zväčša v noci manevrirujú, kryté súc tmou nočnou.

Ale ani mužstvo na torpedových loďach neodpočíva a neoddychuje. Torpedové lode sú asi 40 metrov dlhé a 2—3 metre široké. Vo vnútri lode ledva má miesta tých pár ľudí, ktorí sú tam nevyhnutne potrební. Mužstvo sa skoro ustavične na palube zdržuje, ktorú smývajú rýchlym behom lode zapričinené vlny. Celá loď je tak útla, slabá, že ju potopia aj dosť malé vlny. Vo vnútri lode panuje ohromná horúčosť, para a smrad z olejov. Mužstvo celé týždeň iné neje, ako sucháre; o pohodlí ani reči, lebo veď vo vnútri lode všetek slobodný priestor zaujme uhlie, mašiny a torpedá, nočný odpočinok nemajú, lebo zväčša v noci napádajú, chcú sa dostať pod rúškou nočnej tmy k vojenským loďam, asi na 400 metrov, z ktorej dialky potom zvykli vy-

streliť 45 kilogrammov streľnej bavlny v sebe obsahujúce torpedá.

Jako z tohoto vidno, morské bitky vyžadujú tiež mnoho obozretnosti a štrapácie, tam si vojaci tiež neoddychujú.

DOPISY.

Kysucké Nové Mesto, 6. mája.

Ctený pán Redaktor!

Málo kedy som mal príležitosť zaujímavejšej zprávy podať, jako tento raz. Hrdinom, smutným hrdinom tejto zprávy je *Ján Cvinček*, kaplán u nás, ktorý po náhlejši smrti nebohého nášho pána farára zostal administrátorom našej fary. O tomto slavnom hrdinovi ľudovej stany prinútený som jedno-druhé rozpovedať na výstrahu ľahkoveriacech.

Ján Cvinček je jedným z tých nitrianskych klerikov, ktorí boli pred pár rokmi pre panslavismus zo všetkých krajinských učebných ústavov vytvorení. Spolu s Cvinčekom vyhodnený bol aj Rovnianek, ktorý teraz v Amerike, čo novinkár, bankár a pánboh vie ešte čo s prekypujúcou zlostou bojuje proti svojej vlasti, kráľovi a prirodzene najtubšie proti bratom Maďarom.

Jána Cvinčeka nazad prijali do seminária na prímluvu nebohého kanonika Tagányiho, a že nakoľko zaslúžil toto omilostenie, to najlepšie vysvitá z terajšieho jeho účinkovania.

Hlúpenie a zavádzanie ľudu, ničenie auktority každého človeka, najzatejši boj proti liberalismu, proti vláde: toto sú jeho hrdinské skutky; po čas varínskych volieb stal sa dosť známou osobou pred celou krajinou a dokázal, jak vie byť vďačným za to, že nebol prinúteným stať sa tulákom.

Nuž ale konečne toto sú politické a cirkevné veci, tu chovanie jeho možno koľko-toľko ospravedlniť tým napnutým pomerom, ktorý od uvedenia do života cirkevno-politických zákonov nastal medzi kňazmi a svet-skými.

Lenže tu je reč o celkom inakších veciach.

Keď niektorý kňaz káže vždy len mravopocestnosť, vždy posudzuje skutky protivnej stránky, vždy sa prti v počestnosti iných, všetko potupuje, čo sa nedeje dľa jeho vôle; — od takéto kňaza právom môžeme očakávať, aby sám bol skutočným kňazom, horlivým nasledovateľom vyučovania Kristovho, aby bol čistého rázu. A keď potom o takomto kňazovi vyjde na svetlo také niečo, jako sa stalo u nás po smrti nášho nebohého farára, že totižto dovolil, aby pozostalost tohoto o niekoľko minút po smrti so všetkých strán dežmovali, tak že žandári museli kravy, flinty a iné veci u susedov hľadať a nazpät zväziť, keď sa behom vyšetovania také veci dokázaly, že na základe týchto vyšetrujúci sudca cítil sa byť pohnutým k tomu, že uznal za dobré dať Jána Cvin-

čeka s dvoma inými osobami, asice Mariou Benkő a Ludvikom Galvanekom, jako takých, na ktorých padá veľké podozrenie, arretovať a doprevadiť skrz žandárov do žalára žilinského okresného súdu; — vtedy sa musíme s tým najväčším opovržením a hnusobou odvrátiť od takejto farizeusa.

Cvinčeka, jak čujem, už vypustili zo žalára — pravdepodobne na kauciu — zato je ale na veky bilagovaný, a od tých čias na slová jeho dajú niečo snáď len biblí a hlúpe staré ženy. Aj to je otázka, či na knázskej dráhe možno trpeť ďalej takejto človeka.

Časopis „Felvidéki Ujság“, ktorý chýr tento doniesol, píše: Nepúšťame sa do podrobností, teraz len toľko poznamenáme, že na kare minulo sa za 600 zl. vína z pivnice nebohého. Vo vyšetovaní sa pokračuje.

Ale keby sa všetko toto nebolo stalo, jakým právom káže taký človek morálku, mravopochestnosť iným, ktorého v Olešnej žijúci otec je najväčší úžerník, ktorý za bagatel poskupuje hory od úbohých sedliakov, ktorí v jeho kréme celé dni piju a tak sú v nepripočítateľnom stave. On potom vyrúbané drevo so stonásobným osom predáva a týmto spôsobom rýchle bohatne, tak že je dnes už najbohatším gazdom v dedine, kdežto pred pár rokmi bol ešte len chudobný sedliak.

Že nielen skupovaním hory, čím oškoduje nielen sedliaka, lež aj celý vidiek, vypustošiac už aj tak zrednuté hory, ktoré tvorily volakejedy jediné bohatstvo vidieku, lež aj iným spôsobom lapá do siete nevedomých, v opilom stave na všetko privoľujúcich sedliakov, — to není treba obšírnejšie dokazovať.

Že sú Morava a Sliezsko tak blízko, možno u nás zpeňažiť každé drevo, lebo v početných baniach týchto krajín spotrebujú každé drevo, čo by sa inde nedalo upotrebiť a ponevác tam negazdujú tak s horami, jako u nás, vďačne skupujú u nás lacnejšie drevo a tak mizne jediné bohatstvo tohoto vidieku, podkopáva sa blahobyt nielen terajšej lež aj budúcej generácie.

Tedy má dost čo zametať chýrečný priateľ ľudu a agitátor aj pred svojimi dvermi.

Spadla tedy konečne záclona, ktorá zakrývala hnusné skutky tohoto veľkého muža a dozaista spadne záclona ešte s nejedného ľudového veľikáša.

Pravda.

BESEDNICA.

Prihoda Jána Erika Olssona.

Švédsky napísal Alfréd Hedenstjerna.

Mnoho pochabých chlapčískov a dievčat videl som v mojom živote, mnoho pochabých mládencov a diev, čo jeden za druhým vždy chodili, avšak takejto, jakým bol Jan Erik Olsson, ktorý sa búšil do slečny knázov, som ešte nevidel.

Napriek tomu, že náš Janko pochádzal iba z obyčajných rodičov, bol drieňny šuhaj a mudrlant, a bárs

jeho otec okrem zadlženej štvrťky role mal ešte päťoro nedospelých detí, predsa nejedno dievča, ktorého rodičia vládly celou sessiou, za ním pokukávalo pri tanci, na hodoch a druhých podobných verejných zábavách.

Keď dedinský duchovný svoju dcéru za jednoho gotenburského kupca vydal, rozhodol sa so svojou vernou družkou, že ponevác sa im už roky veľmi na kopu shrňajú a ťažko je im dvom už viesť dom, nuž si dajú zo Štockholmu dajakú gazdinú doviezť. Aj si dali. Pravda, nie zo Štockholmu, ale z jednoho mestečka od Linköpingenu na dakoľko míľ ležiaceho, lež to je už konečne všetko jedno.

Tak sa stalo, že duchovný bol pri krštení u starých Olssonovcov; krstil nemluvná ich slúžky, ktorého otec v Linköpingu sa viac nezdržoval, ponevác ako kaprál iba počas vojenských cvičieb sem sa náhodou zatáral — a keď starý Olsson za zbožný skutok pol teľata poslal duchovnému po svojom synovi, vtedy uvidel Ján Erik Olsson slečnu v kuchyni. Počúne od tohoto dňa, hovorieval starý Olsson, že nevie porozumeť držaniu sa sa svojho syna, taký je ako prasa v nedeľu, celý je splašený.

Slečinka mala prirodzene červené, zdravé líčka, driek sa jej pravda nepodobal k sršňovému, ponevác bola dobre vyrastlá, avšak pre ňu nemáme sa čo sťažovať na stvorenie. Spolu mala tridsať rokov, čo bolo už vyše práva primerano k devätnásťročnému Jánovi, ktorého boky ešte nikdy neudieral vojenský pagnet.

Ján pravda u duchovných zabudol plachtu, v ktorej teľa doniesol, lež to len preto, aby pre ňu mohol zase prísť. Potom ale matke nedal pokoja, pokým zase neposlala čerstvého ovčieho syra duchovnému. Za to ho pravda v kuchyni farára ponukli pohárom kávy, sama slečna mu ju podala, lež chlapec zabudol si vziať cukru, smotanu ale vylial na tanier, ponevác vždy hľadel na krásku, do ktorej sa po uši zaľúbil.

Potom kúpil polfunta masla, zaniesol ho pani farárke a poprosil ju, aby to s radosťou prijala. Zase bola káva, do kuchyne prišiel i sám pán farár, ponuknul mu i fajku dobanu.

Keď duchovný odišiel, slečna mu ešte pol šialky naliata. Janko bojzlive, jako keď chceme plašivého koňa podkovať, chytil slečnu za ruku, hovoriac jej:

— Oh, ale máte jemnú kožku na ruke!

Dievča zostalo jako rak červené, zasmialo sa, potom mu kleplo na nechty a odišlo. Používúc Janko príležitost, takto hovoril ku kuchárke:

— Či je to pravda, že je slečna zo strašne panskej rodiny?

— Pravdaže! Jej otec bol koňský lekár!

— Neslýchané! — užasnul chlapec a s ťažkým srdcom poberal sa domov.

Doma robil všetko naopak. Namiesto slameného vechta trel koňa kravským česákom, namiesto žrebcevi dal ovos telcom. V nedeľu ale okolo kostolných dverí sa otálal, aby slečnu len dajako uzrel.

— Ale nerob sa smiešnym, hovoril mu priateľ Kalle. Veď ta ani len neobzre. Keby si bol bohatý, to by bolo už čo iné, lež chudobný sedliak, jalová krava, tupý nôž, nestojí veľa v terajšom svete.

Napriek tomu chlapec sa tuho parádil a cifroval. uviazal si kockovaný nákrčník, zaobstaral si manželne, a patentované otvárajúce košefové gombíky, matku naviedol, aby do vody dala škrobu, keď jeho košele perie, kúpil si harmoniku, na ktorej stále vyhrával cez večere za humnom farárovým, hlavu ale vždy tak bokom nosil, že tak vyzeral jako dajaký chorý kohút.

Stalo sa, že jednu nedeľu našiel slečnu s organistom, ako sa spolu prechádzali.

— Voľno mi je prosiť to veľké poctenie, aby sa pripojiť mohol? — pýta sa.

— Kráľovské cesty sú spravnené rovnako pre všetkých ľudí, jako i pre zvery, — odpovedal organista, medzičím sa dievča usmialo, zakryjúc si ústa dľaňou.

Ján uviedol do reči úrodu, dateliny a predpoludňajšiu kázeň, hovoril o suchote a ešte aj o veľkom býkovi obce, keď ale s ním rozprávať nijako sa nechceli, zdvihol čiapku a prial im dobrý večer, odišiel.

— Emilia, akože sa vy môžete s bársakou sberbou oboznámiť? — pýtal sa organista?

Ján to počul, a jako by ho bol niekto nožom pichnul, tak sa ho to dotklo, že organista, ktorého otec bol ináčé nádenník, volá ju jednoducho Emiliou, o ňom ale vysloví sa, že je sberba.

Na druhý deň stretnul sa s ním Kalle, s ktorým bol kedysi birmovaný. Ján Erik Olsson takto k nemu prehovoril:

— Nech sa so mnou bárs čo stane, ja idem predsa do mesta, a bude zo mňa alebo pán alebo žobrák, lež sberbou nechcem nijako i naďalej zostať. A jestli mi šťastie priat' bude, prídem pre slečnu!

— Hja, lenže dotedy tvoja deva bude už hodne starou?!

— Nech má i 50 rokov, ja len ju chcem.

— Mnoho šťastia!

Svoju dráhu započal Ján ako sklepný sluha v jednom obchode. Za tri roky to ta dovedol, že sa stal účtovníkom, keď ale jeho gazda bankrót zpravil, vtedy mal už tak širokú známosť v obecnstve, že si mohol ku vedeniu obchodu potrebné peniaze vypožičať. Onedlho ho za všeliakého zastupiteľa zvolili, a v bunde chodil i v lete. Kto nevedel, veru neuhadol, z jakého je on rodu.

— Poď, navštívime môjho syna v kancelárii, — hororil starý Olsson ku Kallovi, keď boli v meste.

— Najviac ak ma vyhodí, — odpovedal Kalle.

Keď vstúpili, Ján práve jedného veľkého pána prevádzal, vo sklepných dverách ho ale po pleci potľapka a takto sa s ním rozlúčil:

— Servus ty!

— Ján, Ján, ty ešte prídeš do nešťastia! — brozil sa mu otec, — keď samého rychtára tak dôverne oslovuješ!

— Drahý otče! veď si my tykáme! — hovoril so smiechom Ján Erik Olsson.

Potom rozpovedal, že je on mestským radcom, berie účasť na tých poradách, na ktorých odaňujú obecní majetok v nedostatku lepšej záležitosti, ba že je i voličom pre cirkevný kongress štockholmský a že u mešťanostu už tri razy bol na obede.

Avšak Kalle už nevládal ďalej v sebe udržať zvedavosť a úctive prehovoril:

— A smiem byť tak smelým opýtať sa blahorodého pána kupca-principála, čože sa to len predsa s tou slečnou stalo, do ktorej ste sa ešte čo sedliak boli tak strašne zafúbiť ráčili?

Hlasite sa zasmial.

— Tlstá Emilia na fare?! Veru drahý môj Kalle, parom ju vie, čo je s ňou teraz?

Ale potom zostal vážnym a pokračoval:

— Veru, veru... bez nej, bez tej husy dedinskej ešte by i teraz niekde voly česal!... Z tohoto vidieť, načo je dobrá láska!

Podivný zvonček.

V Paríži, v hlavnom meste Francúzska za panovania kráľa Ludvika XVI. nachádzal sa medzi inými mnohými aj kláštor sestier sv. Uršuly.

Kláštor tento počítaval dvanásť mníšiek s jednou predstavou, a stál pod zvláštnou ochranou kráľovny Antoinetty.

Keď vypukla revolúcia, ktorá porúcala oltáre, a zborila trón kráľovský; keď nešťastný kráľ i kráľovná skončili život pod mečom kata, aj tento kláštor, stratiac svoju zemskú patrónku, tiež bol zborený a jeho obyvatelia — nábožné mníšky — boly o svoje hlavy pripravené.

Revolúcia táto v hroznej miere sa šírila; ortiel smrti bol vyneseny nad kňazom, mníchom a mníškou, lebo náboženstvu robili koniec. V hlavnom chráme jednu necudnú, briešnu smilnicu postavili na oltár, tej sa klaňali a obetovali.

Chrám a kláštor jedon za druhým rúcali a tak srúcali i kláštor mníšiek sv. Uršuly, v ktorom v tomto čase bola predstavou jedna hluchá a slepá mníška, už vyše sto rokov stará, tak zvaná sestra Beata.

Táto úbohá len pomocou kostolníčky chodievala do kaplice a tu sa klaňala Najvyššiemu.

Keď kňaz sv. omšu slúžil ona nikdy nepočula, nevidela nič.

Bol ale v kaplici jedon zvonček, tento ona, ale len raz pod sv. omšou počula, keď totižto miništrant na pozdvihovanie zacengal. Vtedy hlboko naklonila hlavu a klaňala sa Pánu Bohu v Sviatosti Oltárnej.

Po čas revolúcie, po krvi žízniace obavy práve pod sv. omšou zajali nábožné mníšky pod meč; prvej ale ich odvedli do žalára, kde súdna stolica vyniesla ortiel taký, že predstavená Beata, bude najposlednejšie ztatá; šla teda posledná v rade.

Na lešení čakal kat, ktorý desať sestram chytro zoťal hlavy; ponevác ale predstavená nemohla sa sama pohnúť bez kostolníčky dovolili teda, že kostolníčka mala ísť posledná pod meč.

Sestra kostolníčka vyviedla svoju predstavenú na lešenie.

Stará predstavená nevedela, nevidela, kde je a čo sa kolo nej deje.

Krvavé hlavy svojich podriadených nevidela; za krvou žízniace hlasy zgerby nepočula; i myslela, že je v kláštore.

Keď ju kostolníčka celkom bore na lešenie vyviedla, mimovoľne padla na kolená a začala sa vrúčne modliť. Kat jej mal hlavu na klát pritísnuť, aby jej ju dolu padajúca sekera odtala. Kat ale vidiac ctihodnú šedivú hlavu stareny, zľakol sa a neopovážil sa jej dotknúť. Divý ľud ručal rozpajedene a vždy ohnivejšie, žiadajúc hlavu predstavenej. Kat ešte vždy stál zmeraveno a starena sa modlila bez toho, žeby sa bola pohla. Hnusná zgerba, — divoký národ bol vždy netrpezlivejší.

Kostolníčka podivný zvonček bola z kaplnky ochránila, zacengala ním. Predstavená mysliac, že je v chráme, zohla svoju šedivú hlavu, medzičím odpadla jej hlava medzi hlavy podriadených.

Kostolníčka drziac pevno cengáč, hodila sa na peň, sekera spadla a ona tiež bola medzi spolusestrami mrtvá. Zvonček ale tak křčovite držala, že jej ho nemohli vyňať a pochovali ju s ním.

CHÝRNIK.

Kráľ v Budapešti. Jeho veličenstvo kráľ dňa 10. t. m. večer došiel do Budapešti, kde 11-ho zahájil účinkovanie delegácií. — Jeho veličenstvo počas tunajšieho pobytu bude držať prebliadku nad každým plukom osobitne, bude však i jedna spoločná vojanská paráda na budínskom Vérmező.

Socha Gabriela Barossa. Model sochy býv. ministra Barossa je už v dielni sochára Szécsiho úplne hotový a teraz treba sochu uliat z bronzu. Socha je veľmi pekne modelovaná. Jako známo, sochu postavia pred východné železničné nádražie na Kerepešskej ceste, kde sú už predpráce v plnom prúde. Odhalenie sochy predbežne určené je na 9. októbra a na slávnostach odhalenia súčasť sa má i jeho veličenstvo kráľ. Trovy spojené s postavením sochy obnášat budú okolo 80.000 zlatých, čo je už úplne zaokryté verejnou sbierkou. Zosbieralo sa 105.000 zlatých. Zvyšujúcich 25.000 zlatých pripadne dvom maloletým sirotám Barossovým.

Smrť Ján Kuba, bývalý hlavný župan slob. kráľ. mesta Trenčína a Skalice, majiteľ rádu železnej koruny zomrel dňa 4. t. m. v 78. roku svojho života v Skalici. Mesto Trenčín dalo sa na pohrabe svojho bývalého župana deputáciou zastúpiť a poslalo na jeho rakvu utešený vavrínový veniec.

Nehoda belgickej kráľovnej. Belgická kráľovná Henrietta tieto dni vozila sa po kráľovskom parku v Laekene po brehu jazera. Kočiči nedal pozor a hintov sa pri jednej zákluke prevrhol a kráľovna i pohonič padli do jazera. Na blízku chodiaci sluhovia vytiahli z vody kráľovnú i kočiča. Kráľovnej mimo ľaku nestalo sa nič.

Zahájenie jubilarnej výstavy vo Viedni. Jeho veličenstvo dňa 8. t. m. popoludní o 3. hodine zahájil z príležitosti jeho cisárskeho jubiläuma vo Viedni sriadenú výstavu. Na skvelú slávnosť došly deputácie so všetkých strán Austrie. Keď panovník došiel na výstavište, tu ho arciknieža Otto pozdravil peknou rečou, prosiac ho, aby výstavu laskave zahájil. Jeho veličenstvo v odpovedi vyslovil svoju úprimnú radosť, že zahájiť môže výstavku, ktorá má byť dôkazom napredovania a vývinu rakúskeho umenia, vedy a priemyslu. — Panovník potom prechádzal sa asi za pol druhej hodiny po výstave často chváliac vystavené predmety.

V trenčianskej stolici zmedzi 4586 mladíkov odobrali k vojsku 1429 mladíkov. — Počas assentírky ukázalo sa, jako trpia i mladíci na egyptskú očnú nemoc, takzvanú trachoma. Asice v trenčianskom okrese 5, v bánovskom 9, v čičanskom 8, v kys.-novomestskom 40, v žilinskom 64, v bytčianskom 2, v považsko-bystrickom 27, v páčovskom 11 a v ilavskom okrese 7, spolu teda 165 rekrútov trpelo na trachomu. Pri lanskoročnej assentírke počet na trachomu trpiacich vojovinných bol 191 a tak z tých číslie vidno, že ťažká nemoc klesá.

Veľký výbuch. V Berlíne v jednom štyr poschodnom dome vybuchol plyn, tak že sa celý uličný front veľkej budovy sberil. Výbuch zapríčinil jedon 19ročný elektrotechnik menom Hahn. Asi 14 ľudia utrpeli rany, sám Hahn zahynul; tlak obrovského výbuchu ho roztrhal. Ohromný výbuch narobil v celom meste veľkého strachu a každý ponáblal sa na miesto nešťastia. Vrečnosť zaviedla vyšetrovanie.

Krajijský címer na priemyselných článkoch. Upozorňujeme našich priemyselníkov, ktorí zvykli svoje výrobky ozdobovať címerom Uhorska, aby to nerobili, jestli nemajú k tomu zvláštneho ministerského privolenia, lebo inak budú pokutovaní. I teraz sa stalo v Budapešti, že viacerým hodinárom sobrali hodinky na ktorých vyrytý bol uhorský címer a teraz budú hodinári pokutovaní. Jako polícia prišla k takým hodinkám, je tiež hodné spomenúť. Dvaja tajní policajti, detektívi, preobliekli sa za vidieckych gazdov a vstúpiať k hodinárovi, pýtali si hodinky s uhorským címerom, že chcú vraj svoje „staré“ doma prevkapiť. Zlatník pravda nič netušiac, vyložil im všetky také hodinky s uhorským címerom a kupci-policajti hneď položili ruku na hrbu hodiniek a riekli: „V mene zákona shabeme tieto hodinky!“ V tom okamihu vstúpil do sklepu jedon policajný úradník, ktorý hneď i shabal vreckové hodinky. Darmo sa bránil preľakany hodinár, že však on nedal robiť tie címy, že ich už tak dostal z cudzozemských fabrik a už pri colnom úrade ich prezkúmal a nič nenašli na nich protizákonného, no nič mu nepomohlo, hodinky odniesli a teraz bude pokutovaný. — Detektívi a policajný úradník podobnou lšťou u 12. zlatníkov shabali címerom ozdobené hodinky.

Assentírka v Budapešti. V hlavnom meste skončila sa assentírka s dost prajným výsledkom. Zo 4344 vojovinných odobrali 1226. Čo však tento výsledok prajným robí je tá okolnosť, že najviac prijatých bolo z I. vekovej triedy, z ktorej 40% ov assentovali za vojakov.

Osudný výstrel. Jozef Buoc, bednár v Trebstove (turč. st.) nedávno prišiel do domu Teofilovej Ruttkayovej rod. Marie Thomka v Trnove, s ktorej dcérou stál udajne v ľubostnom pomere. Buoc prišiel ta s nabitou puškou a keď ju s pleca skladal udajne zo žartu namieril na Ruttkayovú. Puška v tom okamihu vypálila a náboj vrazil nešťastnej žene do hlavy, tak že naskutku zomrela. Buoca posadili do vyšetrovacieho väzenia v Turč. Sv. Martine a teraz vyšetrovanie objaví, či Buoc náročky nezastrelil Ruttkayovú.

Cigán a kňažna v Budapešti. Cigánsky primáš Rigó Jančí a Klára Ward, rozsobášená manželka kniežaťa Chinayho, o ktorých sa svojho času po časopisoch toľko písalo, zase prišli do Budapešti. Zaľúbenci sa tu dlhšie pobavia. Sem prišli z Alexandrie a odtiaľto pojdú do Ruska. Tunajší cigáni sú zase pyšní na svojho súdruha, ktorého bývalá kňažna urobila tak šťastným. Keď sa zákonná žena Jančího dozvedela, že jej muž Rigó je tu so svojou milenkou, prišla do Budapešte a postrežúc si v bráne na Jančího, keď sa objavil v chodbe vytĺkla ho. Jančí sa len útekem zachránil pred väčšou bitkou od svojej zákonnej manželky.

Vysoká dáma zlodejkou. Manželka jedného kapitána menom Dordeviča v srbskom meste Pirote s jednou cigánkou vlámala sa do domu jedného kupca, odkiaľ ukradla rozličných šperkov v cene asi 1500 denárov. Zlodejky chytili.

Zhorela vachtáreň. Krov neďaleko železničnej stanice turč.-sv.-martinskej stojacej vachtárne chytil sa plameňom a zhorel. Jako povstal oheň nevedno, ale myslija, že od iskry daktorého rušňa železničného.

Zlostný manžel. Ondrej Fizeľ v Sučanoch (turč. st.) nedávno povadil sa svojou manželkou a v svojej zlosti chytil stoličku a hodil ju do hlavy svojej manželke. Nešťastná žena utrpela takú ranu, že po 14dňovom trápení skonala. Proti zlostnému mužovi zaviedli vyšetrovanie a teraz akiste bude prisne potrestaný.

Ako cheeli dediť po katolíckom farárovi v Kysuckom Novom Meste. Pekné veci vyšly na svetlo v Kysuckom Novom Meste o pozostalosti nebohého farára Jána Postu. Ako sa často stáva, i tu sotva že kňaz oči zavrel odnášali z fary čo mohli, ale to, čo sa stalo po spísaní a spečatení pozostalosti, to sa sotva kde stalo. Asi ako „Vágvölgyi Lap“ píše keď bola pozostalosť úradne hore vzatá, hlavný slúžny Haydin spečiatil všetko, odovzdal kľúče tamojšiemu kaplánovi Jánovi Cvinčekovi, jako človeku, na ktorého, jako myslel, že sa už i pre jeho postavenie spoľahnúť môže. Ale čo sa nestalo. Sotva že sa predstavenstvo z fary vzdialilo začaly vandrovať rozličné veci ku organistovi Dvorskému a ku Ludvikovi Galvanekovi za príkladom náradia a iných vecí i dve jalovice a ošpané zamenily svoje dosavadné miesto a hľadaly si nového gazdu. Jalovice zašly do pajty Galvanekovej a prasce do chlieva vo fare v Nesluši. Žandári pravda nemohli nechať jalovice a prasce aby si svevoľne zamieňaly gazdu a našli ich ku veľkej svojej radosti na spomenutých miestach. Aj iné predmety dostaly chuť zameniť si gazdu: tak nové koňské širy a puška farárova dostaly tiež nohy a zašly ku Galvanekovi a aj mnoho vína zo sudov vyteklo. Ponevác „ušlych“ predmetov bolo mnoho, začaly ich hľadať. Zlaté hodinky, figliarky, zabľúdily do vačku kaplána Cvinčeka a retiazka s ním do vačku rakovského kaplána Blažeka. Oba tvrdili, že tieto veci dostali od farára Postu do daru. Galvanek tiež tvrdil, že pušku dostal od farára do daru. Aj strieborné stolové náčinie dostalo nohy a ušlo. Kaplán Cvinček tvrdil, že zosnulý farár takého ani nemal, ba že si musel raz vypožičať strieborné vidličky a nože, aby mohol biskupa pri svojom stole hodne privítať. A bolo by zostalo aj na tom, keby nie ženského jazyka. Ale gazdiná po nebohom farárovi povadila sa s kaplánom, a tento v náruživosti vykričal, že striebro gazdiná bneď po smrti farárovej shabala. No gazdinej tiež nebolo viac treba, táto zas vykričala, že čo všetko pobral kaplán a jeho priatelia z fary. Všetko toto roznieslo sa po meste a žandári gazdinú zatkli. Zatknutá gazdiná pravda mala veľmi ťažké srdce na kaplána Cvinčeka, ktorému ďalej vykričala, že je on príčinou smrti farárovej, lebo že kaplán sa začal s farárom dohadzovať, začal sa mu vyhrážať, že farár jedom napadnutý bez seba klesnul do rúk Cvinčeka a tento ho jednoducho na zem pustil, miesto že by ho bol do posteľ položil. Na základe tohoto došiel žilinský okresný púdsudec Gyúk do Kysuckého Nového Mesta, a vtedy mu oddal kaplán Cvinček jedny hodinky, o ktorých ale hodnoverní svedkovia tvrdia, že sú to neni hodiny bývalého kysucko-novomestského farára, lebo toho hodinky byly o mnoho cennejšie. Sudec zatknuť i Cvinčeka, i Galvaneka i Dvorského, ale Cvinček je už ako počúvame na slobode. Zvedaví sme čo ďalšie vyšetovanie ešte dokáže. Pripomeneme ešte, že Cvinček takmer v hrsti držal kysucko-novomestskú faru, čo výtečný korteš ľudovej strany rátať na to, že faru túto dostane, opierajúc sa hlavne na sľub a protekciu opáta Molnára.

Zomrel od radosti. Jedon mladý maliar Girard v Paríži tak sa zaradoval, keď o tom zvedel, že mu jeden jeho obraz prijali na výstavu, že taká radosť ho opanovala, že sa mu rozšírila tepna a o krátky čas šťastný maliar zomrel.

Koľko mlieka spotrebuje Londýn? Dľa úradného výkazu mesto Londýn spotrebuje denne 599.575 litrov mlieka; ročne teda asi 216 millionov litrov. V tomto počte nie je obsažené zhusťované mlieko, ktorého sa ustavične viac a viac odpredáva, tak roku 1890 takéhoto mlieka predalo sa 27 millionov litrov.

Nansen v Budapešti. Povestný cestovateľ Fridtjof Nansen, ktorý z dosavadných cestovateľov dosavád najbližšie pristúpil ku severnej točene, v krajoch večitého ľadu a sňahu a o ktorého cestách neraz sme sa už zmienili, tieto dni aj so svojou manželkou prišiel do nášho hlavného mesta Budapešte. Norvéžsky prof. Nansen bol tu pekne privítaný a potom držal skvelému obecenstvu prednášku o svojej ceste, zároveň predstaviac poslucháčom zväčšené obrazy z krajov severnej točeny. Po peknej prednáške sriadili na jeho počesť skvelú hostinu, na ktorej sa Nansen srdečne poďakoval za skvelé prijatie. Nansen pobavil sa tu poldruha dňa a potom skvelou spoločnosťou vypevadený odcestoval i so svojou manželkou — Nansen, jako známo, cestoval ku severnej točeni so svojím spoločníkom Johansenom a z nehôd, ktoré ich potkaly na ťažkej ceste, Nansen rád spomína nasledujúcu nehodu, ktorú i v svojej knihe o ceste opísal. Bolo to krátko po príchode na Zem Franca Jozefa. Oba cestovatelia vysadli z člnov obzreť si okolie. O niekoľko okamihov napadlo Nansenovi, či sú člny dobre priviazané a oba sa obliadli ku brehu. Tu videli, že člny so všetkým čo bolo na nich s potravou, šatstvom, zbraňou sú už hodne ďaleko od brehu. Nansen rýchle shodil so seba oblek až na vlnenú kazajku, lebo nabý bol by hneď zamrzol a skočiac do vody pustil sa za člnom. „Nerob to!“ volal Johansen. Ale tu nebolo voľby. Ztratiť člny znamenalo pre nich istú smrť hladom a preto Nansen plával ďalej. Keď tuhá zima už opanovala silu údov Nansenových, chytil sa s veľkou námahou člnu, ale jeho údy byly už natoľko ztuhlé, že sa nemohol vyvihnuť do člna. Konečne s posledným napnutím síl sa mu to podarilo a napolo zmrzlý dorazil s člnom ku brehu. Johansen ho hneď obliekol do ovčieho kožucha a trel, až krv prišla v pravidelný kolobeh. Na druhý deň bol Nansen opäť čulý a veselý. I Johansenovi sa raz pripočulo, že padol polovicou tela do vody pri 40 stupňoch zimy. Oblek jeho stuhol jako sklo a trvalo niekoľko dní než zmäkol.

Požiar. V Uhorskom Jestrebe (zemplínska stol.) zúril tieto dni veľký požiar, ktorému padlo zaobet 54 budov i s pobočnými staviskami, tak že 38. rodín nemá teraz kde hlavu skloniť. Jako vzniknul oheň nevedno.

Vlámali sa do synagogy. Do židovskej synagogy v Rožňave vlámali sa tieto dni neznami zlodeji a obkradli skrinky, do ktorých veriaci vkladali milodary. Zlodejov hľadajú žandári.

Zase dedictvo v Amerike. Noviny zase pišu, že v Amerike, v Brazílii, zomrel jedon boháč, ktorý vraj desať millionov dollarov zanechal pre svojich pokrevných v Uhorsku. Boháč sa menuje Ján Smith a po jeho bratovi Michalovi žijú dve dievčence v Levoči, jeden syn v Lomnici a jeden vo Viedni. Títo vraj už aj porobili kroky, aby obrovské dedictvo dostali do rúk.

Nové počítanie času. V Amerike zaoberajú sa teraz na viac miestach myšlienkou zaviesť nové počítanie času. Dľa tohto počítania rok by bol rozdelený na 13 mesiacov. Každý z prvých 12 mesiacov čítal by 28, a trinásty mesiac 29, v prípade priestupného roku 30 dní. Anglická tlač sa za túto myšlienku zaujala. Výhoda tohoto nového rozdelenia času by záležala v tom, žeby jednotlivé dni týždňa vždy pripadaly na to isté dátum. Tak na pr. pondelok padol by vždy na 1., 8., 15., 22. deň mesiaca. Američania sa teraz namáhajú čím najviac priateľov získať pre túto opravu kalendára.

Zhorela pri pečení chleba. 13ročná slúžka Emilia Komoň u jedného kupca v Kežmarku pri pečení chleba tak blízko pristúpila ku vykúrenej peci, že sa jej od iskry

chytily šaty a pokým plameň šiat domáci udušili, utrpela veľké popálenie. Nešťastné dievča po dvojdňovom trápení skonal.

KU OBRÁZKU.

Na olovrante.

I malá Anička Zámožných robí tak ako jej matička, ktorá zvykla nachovať chudobné stareny obce. Po-

volala do zahrady dedičky chudobnej vdovy Zaričnej, usadila ich a podajúc im šialočky do rúk ponalievala im dobrého mliečka. Malá Zuzka, ktorá chytrou vyprázdnila svoju šialočku ešte si pýta a aj dostane, lebo Aničke ide teraz len o to, aby svojich malých hostov dobre počastovala. Zaiste pekný to zjav dobročinnosti, ktorá už v mladom srdiečku Anky púšťa korene a budí súcit naproti núdnym.

Prosíme pozor dať.

V Uhorsku veľmi je rozšírené v obchode závratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona“ ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, závratníkom trochu na prsty klepol, všemožnými figlami napodobňujú ju a podvádzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona“, proti tomu osvedčujem sa, že v Uhorsku nedržim ani jednatela ani podomníka. Opravdovú kosu „sv. Antona“ len u mňa možno dostať.

Ctené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobísť bez jedného nástroja, bez kosa. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytli. Každý to dobre vie, a predsa mnohí slepo veria týmto dotieravým odpredávačom zriedkavými lískavými výrazmi vychválených kôs. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhovelá žiadostiam kupovačov.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Toľkých a takých uznání pôvod je ten, že je ona trvác, ani pritvrdá, ani primáká neni a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, pokiaľ následkom tohoto obyčajne zmáknú zadná časť kosa.

Veľa gazdov následkom chybného kovania aj tú najlepšiu kosu pokazí. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, pokiaľ ona už vo vykovanom a vyprohovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kovaní aj behom viac dní dobre kosí kosa „sv. Antona“ a po jednom ostrení aj na 150 krokov sa dá s ňou dobre kosiť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

Ceny kosí „Svätého Antona.“

Cena kusu:	zl.	1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30	kr.
Zdĺžka centimetov:		70	75	80	85	90	95	100	

Amerganský kosový kameň (oslička) je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Strieborná-ocelová bakka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — Ocelové kosáky „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kôs franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pričini.

Jozef Sohr v Somogy-Szille.

Kosa len vtedy je opravdová, jestli na stupni je môj ochranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: Ocelová kosa „sv. Antona“ Sohra.

Obrázkové ceníky zašlem zdarma. (15—5).

Budapešťianska bursa s úradným značením cien dňa 13. mája.									
Obilie	Jakosť dia hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	77—81	—	—	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3750—	3800—
pešťianska	77—81	10.00	10.15	Uhorská zlatá renta 4%	120.50	121.00	Pešť. uh. kupec. b.	1410—	14.5—
stolnobebradská	77—81	15.00	15.85	Uhorská korunová renta 4%	99.00	99.50	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa	8175—	8225—
Raž (žito)	70—72	10.70	10.80	Uhorské regálové úpisý 4½%	100.50	101.35	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	613—	614.00
Jačmeň na krm.	60—62	6.75	7.00	Uhorské premiové úpisý	160.00	161.00	Záložné listy.		
na pátku	62—64	7.00	7.50	Uhorská tissko-segedínska po- žička 4%	139.70	140.20	Uhorského pozem. úverkového ústavu 4%	99.00	100.00
na várku	64—66	—	—	Uhorská žel. požička 4½% v zl.	119.00	120.00	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4½%	100.00	101.00
Ovos	39—41	7.70	8.00	vyvážkové úpisý 4½%	97.75	98.75	Uh. úver. ústavu s prémieou 4%	121.50	122.50
Kukurica	73	6.20	6.25	Spoločná požička v bež. penia- zoch 4½%	101.75	102.25	Peniaze.		
Prosó	—	—	—	Žreby.			Cisársky dukát	5.69	5.74
Ľepica	—	—	—	Spolku „Jó sziv“	3.40	3.70	Dvadsať-frankovník	9.55	9.58
Dateľnové semá, luc.	—	40.—	45.—	Uhorského „Červeného kríža“	8.00	8.50	Nemecká ríšska marka	58.85	59.05
Svínska masť pešťianska	—	64.50	65.00	Bakuskeho	20.25	20.75	Striebro	—	—
vidiecka	—	—	—	Bazilika	6.10	6.50			

Tlačou cis. a kráľ. dvornej knihtačiarne Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.